

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 9.9.2015 r.
COM(2015) 452 final

2015/0211 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**ustanawiające unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia do celów
dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE w sprawie wspólnych
procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, oraz zmieniające dyrektywę
2013/32/UE**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

1.1. Przyczyny i cele wniosku

- **Ustanowienie unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia**

W dniu 13 maja 2015 r. Komisja Europejska przedstawiła kompleksowy Europejski program w zakresie migracji¹, określający, oprócz natychmiastowych środków, które zostały zaproponowane krótko potem przez Komisję w celu zareagowania na sytuację kryzysową w regionie Morza Śródziemnego, dalsze inicjatywy, które należy podjąć w celu zapewnienia rozwiązań strukturalnych na rzecz lepszego zarządzania migracją we wszystkich jej aspektach. W ramach rozważanych inicjatyw strukturalnych oraz w świetle obecnego, niespotykanego dotąd, obciążenia systemów azylowych państw członkowskich Komisja podkreśliła konieczność przyjęcia bardziej efektywnego podejścia do nadużyć oraz zasygnalizowała zamiar zaostreżenia przepisów dyrektywy 2013/32/UE w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (zwanej dalej „dyrektywą 2013/32/UE”) dotyczących bezpiecznego kraju pochodzenia w celu usprawnienia rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu od osób pochodzących z państw uznanych za bezpieczne kraje pochodzenia. Jak podkreślono w konkluzjach Rady Europejskiej z dnia 25 i 26 czerwca 2015 r., obejmuje to ustanowienie unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia.

Dyrektywa 2013/32/UE umożliwia państwom członkowskim stosowanie szczególnych zasad proceduralnych, zwłaszcza procedury granicznej lub procedury prowadzonej w trybie przyspieszonym, jeżeli wnioskodawca jest obywatelem państwa (lub bezpaństwowcem w odniesieniu do państwa trzeciego, w którym uprzednio stale zamieszkiwał), które uznano za bezpieczny kraj pochodzenia na mocy prawa krajowego, a ponadto które można uznać za bezpieczne dla danego wnioskodawcy w świetle jego szczególnej sytuacji. Jedynie niektóre państwa członkowskie przyjęły krajowe wykazy bezpiecznych krajów pochodzenia. Ponadto w tych krajowych wykazach istnieją pewne rozbieżności, które mogłyby wynikać z różnic w ocenie bezpieczeństwa pewnych państw trzecich lub z różnic w charakterze przepływów obywateli państw trzecich, których doświadczają te państwa członkowskie.

W załączniku I do dyrektywy 2013/32/UE ustanawia się wspólne kryteria uznawania za bezpieczne kraje pochodzenia przez państwa członkowskie. Stwierdza się w nim co następuje:

„Kraj uznawany jest za bezpieczny kraj pochodzenia w przypadku, gdy na podstawie sytuacji prawnej, stosowania prawa w ramach ustroju demokratycznego i ogólnych uwarunkowań politycznych można wykazać, że co do zasady i konsekwentnie nie ma w nim prześladowań w rozumieniu art. 9 dyrektywy 2011/95/UE²; nie stosuje się w nim tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub kar i nie występuje w nim zagrożenie poprzez masowe użycie przemocy w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego.

¹ COM(2015) 240 final z 13.5.2015.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9).

Przy dokonywaniu takiej oceny bierze się pod uwagę, między innymi, poziom ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem zapewniany poprzez:

- a) stosowne przepisy ustawowe i wykonawcze obowiązujące w danym państwie oraz sposób, w jaki są stosowane;
- b) przestrzeganie praw i wolności ustanowionych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności lub Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych, lub konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie zakazu stosowania tortur, w szczególności zaś praw, od których nie można czynić odstępstw na mocy art. 15 ust. 2 wspomnianej europejskiej konwencji;
- c) przestrzeganie zasady non-refoulement zgodnie z konwencją genewską;
- d) ustanowienie systemu skutecznych środków zaskarżenia przeciwko naruszaniu tych praw i wolności.”.

W chwili obecnej w prawie UE nie istnieje unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia. Celem niniejszego wniosku jest ustanowienie takiego unijnego wspólnego wykazu na podstawie wspólnych kryteriów określonych w dyrektywie 2013/32/UE, gdyż ułatwi to stosowanie przez wszystkie państwa członkowskie procedur związanych ze stosowaniem koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia oraz, tym samym, zwiększy ogólną skuteczność ich systemów azylowych, jeśli chodzi o wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, które prawdopodobnie są bezzasadne. Unijny wspólny wykaz zmniejszy również istniejące rozbieżności między krajowymi wykazami bezpiecznych krajów pochodzenia konkretnych państw członkowskich, ułatwiając tym samym uspołnienie procedur oraz zniechęcając do wtórnego przemieszczania się osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej.

- **Państwa trzecie, które mają znaleźć się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia**

Na podstawie wszystkich będących do jej dyspozycji istotnych informacji, zwłaszcza sprawozdań Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) oraz informacji od państw członkowskich, Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), Rady Europy, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) oraz pozostałych ważnych organizacji międzynarodowych, Komisja Europejska doszła do wniosku, że Albania, Bośnia i Hercegowina, była jugosłowiańska republika Macedonii, Kosowo³, Czarnogóra, Serbia i Turcja są bezpiecznymi krajami pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE i powinny znaleźć się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia.

Komisja Europejska wykorzystała w szczególności sprawozdania ESDZ, w tym sprawozdania dotyczące poszczególnych krajów, z dnia 31 sierpnia i dnia 1 września 2015 r., informacje od państw członkowskich, w tym ustawodawstwo krajowe w zakresie uznania za bezpieczny kraj pochodzenia, informacje od EASO, w tym pisemne sprawozdania oraz wyniki posiedzenia koordynacyjnego w sprawie bezpiecznych krajów pochodzenia, z udziałem ekspertów państw członkowskich, które odbyło się w dniu 2 września 2015 r., jak i ogólnie dostępne informacje od Rady Europy, UNHCR i innych ważnych organizacji międzynarodowych.

³ * Użycie tej nazwy nie ma wpływu na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/99 oraz opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na temat ogłoszenia przez Kosowo niepodległości.

Jeśli chodzi o Albanię, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antidyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Albanię swoich własnych obywateli. Wciąż zdarzają się odosobnione przypadki krwawej zemsty rodowej, akty przemocy domowej oraz dyskryminacji bądź przemocy wobec osób należących do mniejszości etnicznych czy grup szczególnie wrażliwych, w tym Romów, Egipcjan Bałkańskich oraz LGBTI⁴. Uczestnictwo Albanii w europejskiej konwencji praw człowieka oznacza, że możliwość odwołania się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka jest gwarancją skuteczności systemu ochrony prawnej przeciwko takim naruszeniom praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku czterech spośród 150 wniosków. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 7,8 % (1040) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Albanii było uzasadnionych. Co najmniej osiem państw członkowskich wskazało Albanię jako bezpieczny kraj pochodzenia. Albania została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską. Państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na wyżej wymienione okoliczności, podczas określania, czy państwo trzecie znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy, oraz w trakcie rozpatrywania wniosku przy pomocy instrumentów proceduralnych przewidzianych w dyrektywie 2013/32/UE w stosunku do wnioskodawców z bezpiecznego kraju pochodzenia. Na tej podstawie Komisja wnioskuję, że Albania jest bezpiecznym krajem pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

Jeśli chodzi o Bośnię i Hercegowinę, konstytucja stanowi podstawę podziału kompetencji między narodami składowymi tego kraju. Podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antidyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Bośnię i Hercegowinę swoich własnych obywateli. Nadal spotykane są, wobec konkretnych osób, przypadki dyskryminacji bądź aktów przemocy na tle etnicznym lub religijnym lub z powodu przekonań politycznych, jak i przeciwko osobom z grup szczególnie wrażliwych, takich jak LGBTI, dziennikarze oraz dzieci. Uczestnictwo Bośni i Hercegowiny w europejskiej konwencji praw człowieka oznacza, że możliwość odwołania się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka jest gwarancją skuteczności systemu ochrony prawnej przeciwko takim naruszeniom praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku pięciu spośród 1196 wniosków. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 4,6 % (330) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Bośni i Hercegowiny było uzasadnionych. Co najmniej dziewięć państw członkowskich wskazało Bośnię i Hercegowinę jako bezpieczny kraj pochodzenia. Państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na wyżej wymienione okoliczności, podczas określania, czy państwo trzecie znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy, oraz w trakcie rozpatrywania wniosku przy pomocy instrumentów proceduralnych przewidzianych w dyrektywie 2013/32/UE w stosunku do wnioskodawców z bezpiecznego kraju pochodzenia. Na tej podstawie Komisja wnioskuję, że

⁴

Lesbijki, geje, osoby biseksualne, transpłciowe i interseksualne.

Bośnia i Hercegowina jest bezpiecznym krajem pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

Jeśli chodzi o byłą jugosłowiańską republikę Macedonii, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez byłą jugosłowiańską republikę Macedonii swoich własnych obywateli. Wciąż zdarzają się odosobnione przypadki dyskryminacji bądź akty przemocy wobec osób należących do grup szczególnie wrażliwych, w tym dzieci, osób niepełnosprawnych, Romów i LGBTI. Uczestnictwo byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii w europejskiej konwencji praw człowieka oznacza, że możliwość odwołania się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka jest gwarancją skuteczności systemu ochrony prawnej przeciwko takim naruszeniom praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku sześciu spośród 502 wniosków. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 0,9 % (70) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii było uzasadnionych. Co najmniej siedem państw członkowskich wskazało byłą jugosłowiańską republikę Macedonii jako bezpieczny kraj pochodzenia. Była jugosłowiańska republika Macedonii została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską. Państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na wyżej wymienione okoliczności, podczas określania, czy państwo trzecie znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy, oraz w trakcie rozpatrywania wniosku przy pomocy instrumentów proceduralnych przewidzianych w dyrektywie 2013/32/UE w stosunku do wnioskodawców z bezpiecznego kraju pochodzenia. Na tej podstawie Komisja wnioskuję, że była jugosłowiańska republika Macedonii jest bezpiecznym krajem pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

Jeśli chodzi o Kosowo*, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego. Nieprzystąpienie przez Kosowo* do odpowiednich międzynarodowych instrumentów w dziedzinie praw człowieka, takich jak EKPC, wynika z braku międzynarodowego konsensusu odnośnie jego statusu suwerennego państwa. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Kosowo* swoich własnych obywateli. W konkretnych przypadkach nadal zdarzają się akty dyskryminacji lub przemocy wobec osób należących do wrażliwych grup, takich jak kobiety, LGBTI oraz osób należących do mniejszości etnicznych, w tym etnicznych Serbów. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 6,3 % (830) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Kosowa* było uzasadnionych. Co najmniej sześć państw członkowskich wskazało Kosowo* jako bezpieczny kraj pochodzenia. Państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na wyżej wymienione okoliczności, podczas określania, czy państwo trzecie znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy, oraz w trakcie rozpatrywania wniosku przy pomocy instrumentów proceduralnych przewidzianych w dyrektywie 2013/32/UE w stosunku do wnioskodawców z bezpiecznego kraju pochodzenia. Na tej podstawie Komisja wnioskuję, że Kosowo* jest bezpiecznym krajem pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

Jeśli chodzi o Czarnogórę, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki

uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Czarnogórę swoich własnych obywateli. Wciąż zdarzają się przypadki dyskryminacji bądź akty przemocy wobec osób należących do grup szczególnie wrażliwych, w tym osób niepełnosprawnych, dziennikarzy, Romów i LGBTI. Uczestnictwo Czarnogóry w europejskiej konwencji praw człowieka oznacza, że możliwość odwołania się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka jest gwarancją skuteczności systemu ochrony prawnej przeciwko takim naruszeniom praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku jednego spośród 447 wniosków. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 3,0 % (40) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Czarnogóry było uzasadnionych. Co najmniej osiem państw członkowskich wskazało Czarnogórę jako bezpieczny kraj pochodzenia. Czarnogóra została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską. Państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na wyżej wymienione okoliczności, podczas określania, czy państwo trzecie znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy, oraz w trakcie rozpatrywania wniosku przy pomocy instrumentów proceduralnych przewidzianych w dyrektywie 2013/32/UE w stosunku do wnioskodawców z bezpiecznego kraju pochodzenia. Na tej podstawie Komisja wnioskuję, że Czarnogóra jest bezpiecznym krajem pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

W przypadku Serbii konstytucja stanowi podstawę dla samorządności mniejszości w dziedzinach takich jak edukacja, posługiwanie się językami, informacje i kultura. Podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Serbię swoich własnych obywateli. Nadal zdarzają się akty dyskryminacji wobec osób należących do wrażliwych grup, w tym do mniejszości etnicznych, takich jak etniczni Albańczycy czy mniejszości religijnych, takich jak Muzułmanie, do Romów czy LGBTI. Uczestnictwo Serbii w europejskiej konwencji praw człowieka oznacza, że możliwość odwołania się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka jest gwarancją skuteczności systemu ochrony prawnej przeciwko takim naruszeniom praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku 16 spośród 11 490 wniosków. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 1,8 % (400) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Serbii było uzasadnionych. Co najmniej dziewięć państw członkowskich wskazało Serbię jako bezpieczny kraj pochodzenia. Serbia została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską i zostały otwarte negocjacje. Państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na wyżej wymienione okoliczności, podczas określania, czy państwo trzecie znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy, oraz w trakcie rozpatrywania wniosku przy pomocy instrumentów proceduralnych przewidzianych w dyrektywie 2013/32/UE w stosunku do wnioskodawców z bezpiecznego kraju pochodzenia. Na tej podstawie Komisja wnioskuję, że Serbia jest bezpiecznym krajem pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

Jeśli chodzi o Turcję, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania

przez Turcję swoich własnych obywateli. Nadal odnotowuje się przypadki dyskryminacji i naruszania praw człowieka wobec osób należących do wrażliwych grup, takich jak mniejszości, w tym etniczni Kurdowie, dziennikarze i LGBTI. Uczestnictwo Turcji w europejskiej konwencji praw człowieka oznacza, że możliwość odwołania się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka jest gwarancją skuteczności systemu ochrony prawnej przeciwko takim naruszeniom praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku 94 spośród 2899 wniosków. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 23,1 % (310) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Turcji było uzasadnionych. Jedno państwo członkowskie wskazało Turcję jako bezpieczny kraj pochodzenia. Turcja została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską i zostały otwarte negocjacje. Państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na wyżej wymienione okoliczności, podczas określania, czy państwo trzecie znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy, oraz w trakcie rozpatrywania wniosku przy pomocy instrumentów proceduralnych przewidzianych w dyrektywie 2013/32/UE w stosunku do wnioskodawców z bezpiecznego kraju pochodzenia. Na tej podstawie Komisja wnioskuję, że Turcja jest bezpiecznym krajem pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

Niniejszy wniosek należy postrzegać jako pierwszy krok w kierunku osiągnięcia celu, jakim jest ustanowienie wyczerpującego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia na poziomie unijnym. W związku z tym Komisja może zaproponować, aby w wykazie tym znalazły się kolejne państwa trzecie, spełniające kryteria uznania ich za bezpieczne, po przyjęciu tego wykazu przez Parlament Europejski i Radę. Priorytetowo potraktowane zostaną te państwa trzecie, z których pochodzi znaczna liczba osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej w UE, takie jak Bangladesz, Pakistan i Senegal.

Jak wskazano we wniosku, po upływie trzech lat od wejścia w życie rozporządzenia, pod warunkiem jego przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę, Komisja przedstawi sprawozdanie dotyczące możliwości podjęcia w przyszłości dalszych kroków w kierunku harmonizacji, która mogłaby prowadzić do zniesienia krajowych wykazów bezpiecznych krajów pochodzenia.

1.2. Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki

Niniejszy wniosek jest spójny ze wspólnymi procedurami udzielania i cofania ochrony międzynarodowej ustanowionymi dyrektywą 2013/32/UE oraz z innymi instrumentami wspólnego europejskiego systemu azylowego.

1.3. Spójność z innymi politykami Unii

Wniosek o ustanowienie unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia oraz umieszczenie w takim wykazie w szczególności państw trzecich, które zostały uznane za kraje kandydujące przez Radę Europejską, jest spójny z unijną polityką rozszerzenia. Kiedy Albania, była jugosłowiańska republika Macedonii, Czarnogóra, Serbia, Turcja zostały uznane za kraje kandydujące przez Radę Europejską, w ówczesnej ocenie stwierdzono, iż spełniają one kryteria ustanowione przez Radę Europejską na posiedzeniu w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości oraz że będą one musiały nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE. Postępy w spełnianiu kryteriów politycznych i gospodarczych oraz dostosowanie do dorobku prawnego UE są oceniane co roku w rocznym sprawozdaniu z postępów sporządzanym przez Komisję Europejską. Niniejszy wniosek o umieszczenie Albanii, byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii, Czarnogóry, Serbii i Turcji w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów

pochodzenia jest bez uszczerbku dla zbliżających się rocznych sprawozdań z postępów, które Komisja Europejska przedstawi odnośnie do każdego z tych państw trzecich.

2. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

W związku z koniecznością szybszego rozpatrywania wniosków azylowych, Rada Europejska odniosła się w swoich konkluzjach z dnia 25 i 26 czerwca 2015 r. do zamiaru Komisji polegającego na zaostreniu przepisów dyrektywy 2013/32/UE dotyczących bezpiecznych krajów pochodzenia, w tym możliwości ustanowienia unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia.

Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w swoich konkluzjach dotyczących bezpiecznych krajów pochodzenia z dnia 20 lipca 2015 r. z zadowoleniem przyjęła możliwość ustanowienia unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia. Rada zauważa „w odniesieniu do państw z Bałkanów Zachodnich, że państwa te są ujęte w większości krajowych wykazów bezpiecznych krajów pochodzenia, że Rada Europejska wielokrotnie potwierdzała europejską perspektywę tych państw oraz że Albania, Bośnia i Hercegowina, była jugosłowiańska republika Macedonii, Czarnogóra i Serbia zostały przeniesione do wykazu państw, których obywatele są zwolnieni z obowiązku wizowego, odpowiednio z dniem 19 grudnia 2009 r. i dniem 15 grudnia 2010 r. Ponadto w 2014 r. w przypadku państw z Bałkanów Zachodnich średni ogólnounijny wskaźnik przyznawania azylu [...] był raczej niski. Pokazuje to, że państwa z Bałkanów Zachodnich mogłyby zostać uznane za bezpieczne kraje pochodzenia przez wszystkie państwa członkowskie.”.

W następstwie konkluzji Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, w dniu 2 września 2015 r. EASO zorganizował spotkanie z ekspertami z państw członkowskich, podczas którego osiągnięto szeroki konsensus, że Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo*, była jugosłowiańska republika Macedonii, Czarnogóra oraz Serbia powinny zostać uznane za bezpieczne kraje pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

3. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ, PROPORCJONALNOŚĆ, PRAWA PODSTAWOWE

3.1. Podstawa prawna

Podstawę wniosku stanowi art. 78 ust. 2 lit. d) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który jest podstawą prawną dla środków dotyczących wspólnych procedur przyznawania i pozbawiania jednolitego statusu azylu oraz ochrony uzupełniającej. Celem wniosku jest ustanowienie unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia do celów dyrektywy 2013/32/UE oraz zmiana tej dyrektywy, która została przyjęta na podstawie art. 78 ust. 2 lit. d) TFUE.

3.2. Pomocniczość

Postanowienia tytułu V TFUE dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powierzają określone kompetencje w tym zakresie Unii Europejskiej. Kompetencje te należy wykonywać zgodnie z art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej, tzn. tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele proponowanych działań nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki proponowanych działań możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii Europejskiej.

Celem wniosku jest ustanowienie unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia na poziomie unijnym, gdyż ułatwi to wszystkim państwom członkowskim korzystanie z procedur związanych ze stosowaniem koncepcji bezpiecznego kraju

pochodzenia. Jego celem jest również rozwiązanie kwestii niektórych istniejących różnic między krajowymi wykazami bezpiecznych krajów pochodzenia państw członkowskich, polegających na tym, że osoby ubiegające się o udzielenie ochrony międzynarodowej pochodzące z tych samych państw trzecich nie zawsze podlegają takim samym procedurom w państwach członkowskich. Ogólny cel proponowanych działań nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie i możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii Europejskiej.

3.3. Proporcjonalność

Zgodnie z zasadą proporcjonalności proponowane zmiany istniejących ram prawnych nie wykraczają poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia wyznaczonego celu. Unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia zostanie sporządzony zgodnie z kryteriami uznawania bezpiecznych krajów pochodzenia już ustalonymi w dyrektywie 2013/32/UE, a sam wspólny wykaz będzie poddawany regularnemu przeglądowi. Odnosnie do proponowanych zmian dyrektywy 2013/32/UE, są one ograniczone do zmian koniecznych do zapewnienia, aby przepisy dyrektywy 2013/32/UE dotyczące zastosowania koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia były stosowane do państw trzecich znajdujących się we wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia.

3.4. Wybór instrumentu

Wybór rozporządzenia w celu ustanowienia unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia uzasadniony jest charakterem tego rodzaju wykazu, który ustanowiony jest na poziomie unijnym i powinien być bezpośrednio stosowany w porządku prawnym państw członkowskich.

3.5. Prawa podstawowe

Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w Karcie, zwłaszcza z zasadą prawa do azylu i zapewnieniem ochrony przed wydaleniem, zgodnie art. 18 i 19 Karty.

W szczególności przypomina się, że zgodnie z dyrektywą 2013/32/UE okoliczność, iż państwo trzecie znajdzie się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia nie może oznaczać stwierdzenia bezwarunkowej gwarancji bezpieczeństwa dla obywateli tego państwa ani nie zwalnia z konieczności przeprowadzenia odpowiedniej indywidualnej oceny wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. Ponadto należy przypomnieć, iż państwo określone jako bezpieczne dla wnioskodawcy nie może dłużej za takie uchodzić w przypadku, gdy wnioskodawca wykaże, że istnieją ważne przyczyny przemawiające za tym, że dane państwo w jego szczególnej sytuacji nie może być dłużej uznawane za bezpieczne.

Państwa trzecie, które mają znaleźć się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia, spełniają warunki ustanowione w dyrektywie 2013/32/UE dotyczące uznawania państw trzecich za bezpieczne. Oznacza to, że na podstawie sytuacji prawnej, stosowania prawa w ramach ustroju demokratycznego i ogólnych uwarunkowań politycznych można wykazać, że co do zasady i konsekwentnie nie ma w tych krajach prześladowań w rozumieniu art. 9 dyrektywy 2011/95/UE; nie stosuje się w nich tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub kar i nie występuje w nich zagrożenie poprzez masowe użycie przemocy w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet Unii i nie powinien mieć wpływu finansowego na państwa członkowskie.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

5.1. Monitorowanie, ocena i sprawozdania

Wniosek przewiduje, że po upływie trzech lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, na podstawie sprawozdania przedstawionego przez Komisję, należy rozpatrzyć możliwość podjęcia w przyszłości dalszych kroków w kierunku harmonizacji, która mogłaby prowadzić do zniesienia krajowych wykazów bezpiecznych krajów pochodzenia.

5.2. Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku

Wniosek w sprawie rozporządzenia ustanawia unijny wspólny wykaz państw trzecich, które są uznawane za bezpieczne kraje pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE. Zmienia on również dyrektywę 2013/32/UE w celu umożliwienia stosowania przepisów tej dyrektywy dotyczących bezpiecznego kraju pochodzenia odnośnie do państw trzecich znajdujących się w unijnym wspólnym wykazie.

Unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia ma zostać ustanowiony w załączniku I do wniosku w sprawie rozporządzenia. Państwa trzecie, które mają znaleźć się w tym załączniku powinny spełniać warunki określone w załączniku I do dyrektywy 2013/32/UE dotyczące uznania za bezpieczny kraj pochodzenia. Komisja uważa, że Albania, Bośnia i Hercegowina, była jugosłowiańska republika Macedonii, Kosowo*, Czarnogóra, Serbia i Turcja spełniają te warunki i że pierwszym krokiem będzie umieszczenie ich w unijnym wspólnym wykazie.

We wniosku przewiduje się obowiązek dokonywania przez Komisję regularnego przeglądu sytuacji w państwach trzecich, które znajdują się w unijnym wspólnym wykazie, na podstawie informacji z różnych źródeł, w tym w szczególności regularnych sprawozdań z ESDZ i informacji pochodzących od państw członkowskich, EASO, UNHCR, Rady Europy i innych odpowiednich organizacji międzynarodowych.

We wniosku przewiduje się, że wszelkie zmiany w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia przyjmuje się zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą. Przewiduje się jednak, że w przypadku nagłego pogorszenia sytuacji w państwie trzecim znajdującym się w tym wykazie, uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 290 TFUE należy przekazać Komisji w odniesieniu do zawieszenia obecności tego państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie przez okres jednego roku, jeżeli Komisja stwierdzi w oparciu o merytoryczną ocenę, że warunki uznawania państwa trzeciego za bezpieczny kraj pochodzenia przestały być spełniane. Komisja powinna móc przedłużyć zawieszenie obecności państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie na okres maksymalnie jednego roku, w przypadku gdy zwróciła się z wnioskiem dotyczącym zmiany tego rozporządzenia w celu usunięcia danego państwa trzeciego z unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia. Niniejszy wniosek zawiera szczegółowe przepisy dotyczące warunków przekazania uprawnień Komisji, w tym odnośnie do ich trwania, możliwości odwołania ich w dowolnym momencie przez Parlament Europejski i przez Radę, obowiązku powiadomienia Parlamentu Europejskiego i Rady przez Komisję o przyjęciu aktów delegowanych oraz faktu, że akty delegowane mogą wejść w życie tylko wówczas, gdy instytucje te nie wyraziły sprzeciwu w terminie jednego miesiąca od powiadomienia.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia do celów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, oraz zmieniające dyrektywę 2013/32/UE

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2 lit. d),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁵,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁶,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE⁷ umożliwia państwom członkowskim stosowanie szczególnych zasad proceduralnych, zwłaszcza procedury granicznej lub procedury prowadzonej w trybie przyspieszonym, w ściśle określonych okolicznościach w przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej prawdopodobnie jest bezzasadny, w tym jeżeli wnioskodawca jest obywatelem państwa, które uznano za bezpieczny kraj pochodzenia na mocy prawa krajowego, i które można ponadto uznać za bezpieczne dla danego wnioskodawcy w świetle jego szczególnej sytuacji. Takie same zasady mogą być stosowane w przypadku bezpaństwowców w odniesieniu do państw trzecich, w których uprzednio stale zamieszkiwali.
- (2) W dyrektywie 2013/32/UE ustanawia się wspólne kryteria uznawania państw trzecich za bezpieczne kraje pochodzenia na poziomie krajowym. Jedynie niektóre państwa członkowskie wskazały w swoim prawie krajowym bezpieczne kraje pochodzenia, co oznacza, że nie wszystkie państwa członkowskie mogą obecnie korzystać z odpowiednich instrumentów proceduralnych przewidzianych w dyrektywie 2013/32/UE. Ponadto ze względu na istniejące rozbieżności między krajowymi wykazami bezpiecznych krajów pochodzenia przyjętymi przez państwa członkowskie, które mogą wynikać z różnic w ocenie bezpieczeństwa niektórych krajów trzecich lub z różnic w charakterze przepływów obywateli państw trzecich, jakich doświadczają te

⁵ Dz.U. C z , s. .

⁶ Dz.U. C z , s. .

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 60).

państwa, koncepcja bezpiecznego kraju pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE jest obecnie nie zawsze stosowana przez państwa członkowskie w odniesieniu do tych samych państw trzecich.

- (3) W perspektywie bardzo wyraźnego wzrostu liczby wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, który odnotowuje się od 2014 r. w Unii, i związanego z nim niespotykanego dotąd obciążenia systemów azylowych państw członkowskich Unia uznała potrzebę zaostrożenia przepisów dyrektywy 2013/32/UE odnoszących się do bezpiecznego kraju pochodzenia jako istotnego narzędzia w celu usprawnienia rozpatrywania wniosków, które prawdopodobnie są bezzasadne. W szczególności, w związku z koniecznością szybszego rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu Rada Europejska odniosła się w swoich konkluzjach z dnia 25 i 26 czerwca 2015 r. do zamiaru Komisji przedstawionego w komunikacie w sprawie Europejskiego programu w zakresie migracji⁸, polegającego na zaostrożeniu tych przepisów, w tym możliwości ustanowienia unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia. Ponadto Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w swoich konkluzjach z dnia 20 lipca 2015 r. dotyczących bezpiecznych krajów pochodzenia z zadowoleniem przyjęła zamiar Komisji zaostrożenia przepisów dyrektywy 2013/32/UE dotyczących bezpiecznych krajów pochodzenia, w tym możliwości ustanowienia unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia.
- (4) Unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia należy stworzyć na podstawie wspólnych kryteriów określonych w dyrektywie 2013/32/UE, gdyż ułatwi to stosowanie przez wszystkie państwa członkowskie procedur związanych z zastosowaniem koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia oraz, tym samym, zwiększy ogólną skuteczność ich systemów azylowych w odniesieniu do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, które prawdopodobnie są bezzasadne. Ustanowienie unijnego wspólnego wykazu rozwiąże również kwestię niektórych istniejących różnic między krajowymi wykazami bezpiecznych krajów pochodzenia obowiązującymi w państwach członkowskich, polegających na tym, że osoby ubiegające się o udzielenie ochrony międzynarodowej pochodzące z tych samych państw trzecich nie zawsze podlegają takim samym procedurom w danych państwach członkowskich. Państwa członkowskie powinny zachować prawo do stosowania lub wprowadzania przepisów pozwalających na uznanie na poziomie krajowym państw trzecich innych niż te, które znajdują się w unijnym wspólnym wykazie jako bezpieczne kraje pochodzenia; ustanowienie takiego wspólnego wykazu zapewni stosowanie tej koncepcji przez wszystkie państwa członkowskie w jednolity sposób w odniesieniu do wnioskodawców, których kraje pochodzenia znajdują się w tym wykazie. Powyższe ułatwi tym samym uspołnienie stosowania procedur oraz zniechęci do wtórnego przemieszczania się osoby ubiegające się o udzielenie ochrony międzynarodowej. W tym kontekście możliwość podjęcia w przyszłości dalszych kroków w kierunku harmonizacji, która mogłaby prowadzić do zniesienia krajowych wykazów bezpiecznych krajów pochodzenia, należy rozpatrzyć po upływie trzech lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, na podstawie sprawozdania przedstawionego przez Komisję.
- (5) Przepisy dyrektywy 2013/32/UE odnoszące się do stosowania koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia należy stosować w odniesieniu do państw trzecich, które są ujęte w unijnym wspólnym wykazie ustanowionym na mocy niniejszego rozporządzenia.

⁸

COM(2015) 240 final z 13.5.2015.

Znaczy to, w szczególności, że okoliczność, iż państwo trzecie znajduje się na unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia nie może oznaczać stwierdzenia bezwarunkowej gwarancji bezpieczeństwa dla obywateli tego państwa ani nie zwalnia z konieczności przeprowadzenia odpowiedniej indywidualnej oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Ponadto należy przypomnieć, iż państwo określone jako bezpieczne dla wnioskodawcy nie może dłużej za takie uchodzić w przypadku, gdy wnioskodawca wykaże, że istnieją ważne przyczyny przemawiające za tym, że dane państwo w jego szczególnej sytuacji nie może być dłużej uznawane za bezpieczne.

- (6) Komisja powinna dokonywać regularnego przeglądu sytuacji w państwach trzecich, które znajdują się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia. W przypadku nagłego pogorszenia sytuacji w państwie trzecim znajdującym się w unijnym wspólnym wykazie uprawnienie do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej należy przekazać Komisji w odniesieniu do zawieszenia obecności tego państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie przez okres jednego roku, jeżeli Komisja stwierdzi w oparciu o merytoryczną ocenę, że warunki uznawania państwa trzeciego za bezpieczny kraj pochodzenia, określone w dyrektywie 2013/32/UE, przestały być spełniane. Do celów wspomnianej merytorycznej oceny Komisja powinna wziąć pod uwagę informacje z różnych źródeł, którymi dysponuje, w tym w szczególności swoje roczne sprawozdania z postępów w krajach trzecich uznanych za kraje kandydujące przez Radę Europejską, regularne sprawozdania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) oraz informacje pochodzące od państw członkowskich, Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), Rady Europy i innych odpowiednich organizacji międzynarodowych. Komisja powinna móc przedłużyć zawieszenie obecności państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie na okres maksymalnie jednego roku, w przypadku gdy zwróciła się z wnioskiem dotyczącym zmiany niniejszego rozporządzenia w celu usunięcia danego państwa trzeciego z unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia. Szczególnie ważne jest, by Komisja podczas prac przygotowawczych przeprowadzała stosowne konsultacje, w tym na szczeblu ekspertów. Przygotowując i sporządzając akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (7) W następstwie konkluzji Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 2015 r. w sprawie bezpiecznych krajów pochodzenia, w których państwa członkowskie uzgodniły, że priorytetowo należy potraktować ocenę bezpieczeństwa Bałkanów Zachodnich przez wszystkie państwa członkowskie, w dniu 2 września 2015 r. EASO zorganizował spotkanie z ekspertami z państw członkowskich, podczas którego osiągnięto szeroki konsensus, że Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo⁹, była jugosłowiańska republika Macedonii, Czarnogóra oraz Serbia powinny zostać uznane za bezpieczne kraje pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.
- (8) Zgodnie z dyrektywą 2013/32/UE kraj uznawany jest za bezpieczny kraj pochodzenia, jeśli na podstawie sytuacji prawnej, stosowania prawa w ramach ustroju

⁹ * Użycie tej nazwy nie ma wpływu na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/99 oraz opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na temat ogłoszenia przez Kosowo niepodległości.

demokratycznego i ogólnych uwarunkowań politycznych można wykazać, że co do zasady i konsekwentnie nie ma w nim prześladowań w rozumieniu art. 9 dyrektywy 2011/95/UE¹⁰; nie stosuje się w nim tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub kar i nie występuje w nim zagrożenie poprzez masowe użycie przemocy w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego.

- (9) Na podstawie informacji z różnych źródeł, w tym w szczególności sprawozdań ESDZ i informacji pochodzących od państw członkowskich, EASO, UNHCR, Rady Europy i innych odpowiednich organizacji międzynarodowych, niektóre kraje trzecie uznaje się za bezpieczne kraje pochodzenia.
- (10) W odniesieniu do Albanii podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku czterech spośród 150 wniosków. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Albanie swoich własnych obywateli. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 7,8 % (1040) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Albanii było uzasadnionych. Co najmniej osiem państw członkowskich wskazało Albanie jako bezpieczny kraj pochodzenia. Albania została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską. W ówczesnej ocenie stwierdzono, że Albania spełnia kryteria ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości, oraz że Albania będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu z postępów, a także stosować się do zaleceń przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z postępów.
- (11) Jeśli chodzi o Bośnię i Hercegowinę, konstytucja stanowi podstawę podziału kompetencji między narodami składowymi tego kraju. Podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku pięciu spośród 1196 wniosków. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Bośnię i Hercegowinę swoich własnych obywateli. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 4,6 % (330) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Bośni i Hercegowiny było uzasadnionych. Co najmniej dziewięć państw członkowskich wskazało Bośnię i Hercegowinę jako bezpieczny kraj pochodzenia.
- (12) W przypadku byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki podstawowym przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (wersja przekształcona) (Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9).

wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku sześciu spośród 502 wniosków. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez byłą jugosłowiańską republikę Macedonii swoich własnych obywateli. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 0,9 % (70) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii było uzasadnionych. Co najmniej siedem państw członkowskich wskazało byłą jugosłowiańską republikę Macedonii jako bezpieczny kraj pochodzenia. Była jugosłowiańska republika Macedonii została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską. W ówczesnej ocenie stwierdzono, że była jugosłowiańska republika Macedonii spełnia kryteria ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości, oraz że była jugosłowiańska republika Macedonii będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu z postępów, a także stosować się do zaleceń przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z postępów.

- (13) W odniesieniu do Kosowa* podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego. Nieprzystąpienie przez Kosowo* do odpowiednich międzynarodowych instrumentów w dziedzinie praw człowieka, takich jak EKPC, wynika z braku międzynarodowego konsensusu odnośnie do jego statusu suwerennego państwa. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Kosowo swoich własnych obywateli. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 6,3 % (830) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Kosowa* było uzasadnionych. Co najmniej sześć państw członkowskich wskazało Kosowo* jako bezpieczny kraj pochodzenia.
- (14) Jeśli chodzi o Czarnogórę, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku jednego spośród 447 wniosków. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Czarnogórę swoich własnych obywateli. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 3,0 % (40) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Czarnogóry było uzasadnionych. Co najmniej dziewięć państw członkowskich wskazało Czarnogórę jako bezpieczny kraj pochodzenia. Czarnogóra została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską i zostały otwarte negocjacje. W ówczesnej ocenie stwierdzono, że Czarnogóra spełnia kryteria ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości, oraz że Czarnogóra będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w rocznym sprawozdaniu z postępów, a także stosować się do zaleceń przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z postępów.

- (15) W przypadku Serbii konstytucja stanowi podstawę dla samorządności mniejszości w dziedzinach takich jak edukacja, posługiwanie się językami, informacje i kultura. Podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku 16 spośród 11 490 wniosków. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Serbię swoich własnych obywateli. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 1,8 % (400) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Serbii było uzasadnionych. Co najmniej dziewięć państw członkowskich wskazało Serbię jako bezpieczny kraj pochodzenia. Serbia została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską i zostały otwarte negocjacje. W ówczesnej ocenie stwierdzono, że Serbia spełnia kryteria ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości, oraz że Serbia będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE, a także stosować się do zaleceń przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z postępów.
- (16) Jeśli chodzi o Turcję, podstawa prawna ochrony przed prześladowaniem lub złym traktowaniem jest należycie zagwarantowana dzięki przepisom prawa materialnego i procesowego w zakresie praw człowieka oraz prawa antydyskryminacyjnego, w tym dzięki uczestnictwu we wszystkich najważniejszych międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka. W 2014 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenia w przypadku 94 spośród 2899 wniosków. Nie ma żadnych przesłanek, które wskazywałyby na przypadki odsyłania przez Turcję swoich własnych obywateli. W 2014 r. państwa członkowskie uznały, że 23,1 % (310) wniosków o udzielenie azylu złożonych przez obywateli Turcji było uzasadnionych. Jedno państwo członkowskie wskazało Turcję jako bezpieczny kraj pochodzenia. Turcja została uznana za kraj kandydujący przez Radę Europejską i zostały otwarte negocjacje. W ówczesnej ocenie stwierdzono, że Turcja spełnia kryteria ustanowione przez Radę Europejską podczas posiedzenia w Kopenhadze w dniach 21–22 czerwca 1993 r., odnoszące się do stabilności instytucji gwarantujących demokrację, państwa prawa, praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości, oraz że Turcja będzie musiała nadal spełniać te kryteria, aby przystąpić do UE, a także stosować się do zaleceń przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z postępów.
- (17) W związku z tym, że cele niniejszego rozporządzenia nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a z uwagi na rozmiary i skutki proponowanych działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie unijnym, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (18) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w Karcie.
- (19) [Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii

Europejskiej, te państwa członkowskie powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.]

LUB

[Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, te państwa członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie są nim związane ani go nie stosują.]

LUB

[Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związane ani go nie stosuje.]

[Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Irlandia powiadomiła (pismem z dnia...) o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.]

LUB

[Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Zjednoczone Królestwo powiadomiło (pismem z dnia...) o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.]

Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.]

- (20) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się unijny wspólny wykaz państw trzecich, które uznaje się za bezpieczne kraje pochodzenia w rozumieniu dyrektywy 2013/32/UE.

Artykuł 2

Unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia

1. Państwa trzecie wymienione w załączniku I do niniejszego rozporządzenia są bezpiecznymi krajami pochodzenia.
2. Komisja dokonuje regularnego przeglądu sytuacji w państwach trzecich, które znajdują się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia, na podstawie informacji z różnych źródeł, w tym w szczególności regularnych sprawozdań ESDZ i informacji pochodzących od państw członkowskich, EASO, UNHCR, Rady Europy i innych odpowiednich organizacji międzynarodowych.
3. Wszelkie zmiany unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia przyjmuje się zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 3 w celu zawieszenia obecności państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia.

Artykuł 3

Usunięcie państwa trzeciego z unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia w przypadku nagłej zmiany sytuacji

1. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych powierza się Komisji na warunkach określonych w niniejszym artykule.
2. W przypadku nagłej zmiany sytuacji państwa trzeciego, które znajduje się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia, Komisja przeprowadza merytoryczną ocenę tego, czy dane państwo spełnia warunki określone w załączniku I do dyrektywy 2013/32/UE, a jeżeli warunki te nie są już spełniane, przyjmuje, zgodnie z art. 290 TFUE, decyzję zawieszającą obecność tego państwa trzeciego w unijnym wspólnym wykazie na okres jednego roku.
3. W przypadku gdy Komisja zaproponuje zmiany do niniejszego rozporządzenia w celu usunięcia państwa trzeciego z unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia, może na podstawie merytorycznej oceny, o której mowa w ust. 2, przedłużyć okres obowiązywania decyzji delegowanej przyjętej zgodnie z ust. 2 maksymalnie na okres jednego roku.
4. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w niniejszym artykule, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia [data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem tego 5-letniego okresu. Przekazanie uprawnień jest automatycznie przedłużane na okresy tej samej długości, chyba że Parlament Europejski

lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

5. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w tym artykule, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kładzie kres przekazaniu określonych w niej uprawnień. Decyzja ta staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w niej późniejszym terminie. Nie ma ona wpływu na ważność aktów delegowanych już obowiązujących.

6. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego zgodnie z niniejszym artykułem Komisja powiadamia o tym równocześnie Parlament Europejski i Radę.

7. Akt delegowany przyjęty na podstawie niniejszego artykułu wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie jednego miesiąca od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu.

Artykuł 4

Zmiany w dyrektywie 2013/32/UE

W dyrektywie 2013/32/UE wprowadza się następujące zmiany:

1. Art. 36 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwo trzecie uznane za bezpieczny kraj pochodzenia zgodnie z niniejszą dyrektywą na mocy prawa krajowego lub państwo trzecie, które znajduje się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/XXXX* [niniejszym rozporządzeniem], może, w następstwie indywidualnej oceny wniosku, zostać uznane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy tylko jeżeli:

a) posiada on obywatelstwo tego państwa; lub

b) jest on bezpaństwowcem i uprzednio stale zamieszkiwał w tym państwie;

oraz nie podał żadnych poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj pochodzenia, odnoszących się do jego szczególnej sytuacji oraz do zakwalifikowania go jako beneficjenta ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą 2011/95/UE.”.

2. Art. 37 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić ustawodawstwo pozwalające, zgodnie z załącznikiem I, na określenie na poziomie krajowym bezpiecznych krajów pochodzenia innych niż te znajdujące się w unijnym wspólnym wykazie bezpiecznych krajów pochodzenia ustanowionym na mocy rozporządzenia (UE) 2015/XXXX [niniejszego rozporządzenia] na potrzeby rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.”.

3. Tytuł załącznika I otrzymuje brzmienie:

„Uznanie za bezpieczny kraj pochodzenia do celów art. 36 i art. 37 ust. 1”.

-
- * Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/XXXX z dnia [data] ustanawiające unijny wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia do celów dyrektywy 2013/32/UE, oraz zmieniające dyrektywę 2013/32/UE.

Artykuł 5

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*